

EMLÉKBESZÉD BÖHM FERENC VÁLASZTMÁNYI TAG FELETT.

Irta: *Dr. Papp Simon.*

Az elmúlt év június 30.-án Böhm Ferenc családja és családom megállapodott abban, hogy ez évben is, mint a megelőző néhány évben szabadságunk egy részét együtt fogjuk eltölteni. Mi még aznap elutaztunk Füzér-Radványba és Böhm-ék másnap, július 1.-én elindultak vasúton Gyöngyösre, ahonnan a Mátrába, a Gallya-tetőre akartak felmenni, ahol a hónap második felében találkoztunk volna. Tervünk sajnos nem sikerült, mert Böhm Ferenc a gyöngyösi vasúti állomás elérése előtt a vasúti kocsiban, vele utazó feleségének kimondhatatlan fájdalmára és megrázkódtatására, 59 éves korában, váratlanul elhunyt. A szíve ölte meg, amely csak élete utolsó évében nem működött rendesen. Hirtelen elmúlásának híre minden barátját és ismerősét megrendítette, de ő maga mégis szerencsés volt, mert könnyen, hosszú és fájdalmas betegeskedés nélkül, szolgálati idejének lejártá előtt, munkaerejének teljében tért örök pihenőre.

Tevékeny és sikerekben gazdag élete Pécsen kezdődött, ahol 1881 január 23.-án született, az ezerhétszázas évek második felében Németországból Magyarországra bevándorolt jómódú iparos családból. Édesatyja, Böhm Emanuel, pécsi papírkereskedő, olyan nevelést biztosított neki, amely későbbben magas állásának betöltésére alkalmassá tette. Elemi és középiskolai tanulmányait Pécsen végezte, ahol a ciszterciták gimnáziumában 1899 június 21-én érettségizett. A selmecbányai m. kir. bányászati és erdészeti akadémián a hároméves bányamérnöki szakot 1902 július 31-én végezte el. Ott akkoriban Gretzmacher Gyula, Cséti Ottó, Farbaki Gyula, Böckh Hugó, Herman Emil és Miksa, Fodor László, Sobó Jenő, Boleman Géza, stb. neves tanárok tanítottak.

A bányamérnöki akadémia elvégzése után több mint fél évig szüleinél volt, mert nehezen talált egyéniségének megfelelő állást. 1903 február 21-től szeptember 18-ig a Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasút Társaság aninai szénbányaüzeménél, ugyanazon év szept. 22-ike és dec. 22-ike között a Felsőmagyarországi R.T. Kazanesdi Kovandbányájánál gyakornok. Állami szolgálatát 1904 ápr. 9-én kezdi meg napidíjas bányagyakornoki minőségben a nagybányai m. kir. bányagazgatóság gép- és építészeti hivatalában, Szellemi Géza főnöksége alatt. 1904 dec. 9-én Nagybányán a kereszt-hegyi m. kir. bányaművezetőséghez, Bertalan Miklós üzemvezető-főnöksége alá osztották be. 1905 március 26-án bányagyakornokká nevezzik ki és Óradnára osztják be szolgálatátelre, ahol Guzman János bányatanácsos a hivatalfőnök. 1905 október 11-én

megszerzi Selmechányán bányamérnöki oklevelét. 1905 november 1-én tisztjelöltté nevezik ki.

Nem lévén erős testalkatú, B ő h m F e r e n c az érebányászattal járó földalatti terhes üzemi szolgálatot nem igen bírta és kereste az alkalmat neki megfelelő, más szolgálati beosztás elnyerésére. Ezt elérte 1905 december 22-én, amikor is az akkori m. kir. pénzügyminiszter úr a geológiában való további kiképzetésre, legfeljebb két évre ideiglenesen B u e c k ó G á b o r bányatisztjelölttel együtt a M. Kir. Földtani Intézethez osztotta be. B ő h m F e r e n c 1906 január 31-én jelentkezett a Földtani Intézet igazgatójánál, B ö c k h J á n o s miniszteri tanácsosnál. Itt a tervezettnél rövidebb ideig, 1907 október 21-ig maradt és B ö c k h J á n o s szavai szerint geológiai kiképzése nem lett teljesen keresztülvéve. Az 1906 évi földtani intézeti felvételi évad első felében B ő h m F e r e n c a H u n y a d megyében, Kishalmágy környékén dolgozó R o z l o z s n i k P á l geológushoz volt beosztva, akitől bevezetést nyert a felvételek körüli eljárásba. 1906 augusztus 1-én Dr. B ö c k h H u g ó bányatanácsos, főiskolai tanár mellé osztatott be, aki akkor a Szepes-Gömöri Érehegységben Jolsva—Nagyszaboles környékét vizsgálta. Az 1906-os évi felvételi évad további folyamán pedig önálló reambulációt végzett Csetnek és Henczkó környékén. 1907-ben B ő h m F e r e n c már nem vehetett részt a részletes földtani felvételekben, mert a m. kir. pénzügyminisztérium ez év május 5-ikén a Dr. P a p p K á r o l y m. kir. geológus vezette kálisókutatókhoz helyezte át. E kutatási idő alatt, amely 1907 július 16-tól szeptember 21-ig tartott, B ő h m F e r e n c-nek először volt alkalma megismerkedni a Mezőséggel. Miután Dr. P a p p K á r o l y 1907 szeptember 21-én Nagysármáson kelt és id. L ó c z y L a j o s egyetemi tanár helyeslésével ellátott jelentésében kijelölte az első kálisó-kutatófúrás helyét a Mezőség közepén, a m. kir. pénzügyminisztérium B ő h m F e r e n c m. kir. bányatisztjelöltet ismét a nagybányai m. kir. bányagazgatóság fennhatósága alá rendelte és megbízta a nagysármási kálisókutató mélyfúrás felügyeletével.

Ez a kinevezés a kezdőpontja B ő h m F e r e n c későbbi magasan ívelő pályafutásának, amelynek egyes állomásai a következők: 1908. február 9-én segédmérnök, a nagysármási kutató-kirendeltség vezetője, 1911 február 15-én bányamérnök és a Kolozsvárott általa megszervezett kutató-bányahivatal vezetője, 1913 november 3-án bányafőmérnök, 1915 augusztus 28-án bányatanácsos ugyanott. 1916 december 1-én Budapestre helyeztetett át a m. kir. pénzügyminisztériumba, a B ö c k h H u g ó miniszteri tanácsos vezetése alatt megszervezett X-ik új főosztályba, amelynek tagjai kivülte P a p a n e k E r n ő miniszteri titkár, P a p p S i m o n geológus mérnök és R o z l o z s n i k A n d r á s bányamérnök voltak.

B ő h m budapesti állását 1917 tavaszán foglalta el. 1918 december 31-én miniszteri tanácsos és egyúttal nemcsak a kincstári gáz-, olaj- és kősó kutatások legfőbb műszaki vezetője, hanem az ösz-

szes többi kincstári bányászati és kohászati ügyek vezetője lett, beleértve a pénzverés, fémjelzés, vegyelemzés, bányászati és kohászati főiskola, bányaiskola, stb. ügyeit is. 14 évi állami szolgálat után, 37 éves korában érte el ezt a széleskörű tudást, nagy emberismeretet, kivételes szervezőtehetséget és nagy felelősséget megkövetelő állást. Akkoriban, egyetemi tanárokat kivéve, ritkaság számba ment, hogy állami tisztviselő ilyen fiatal korban ilyen magas állást elérjen. Feladata nem volt könnyű, mert ebbe az állásba akkor jutott el, amikor Nagymagyarország a veszített 1914-1918-as világháború után kezdett darabokra szakadozni.

Miután az 1919-es és 1920-as években a Dr. Böckh Hugó által megteremtett kutatási osztály tevékenysége az ország széthullása következtében nagyon minimálisra esökkent és a kilátások nagyon szomorúak lettek a kutatások folytathatása szempontjából, az osztály geológus és mérnök tagjai igyekeztek másutt elhelyezkedni. Így történt, hogy 1920 nyarán Bóhm Ferenc is szerződést kötött Szmolka Nándor bányatanácsos és Papp Simon bányatanácsos-főgeológussal együtt a budapesti Földhitelbank R. T. érdekeltségéhez tartozó zagrebi „Bitumen” olaj- és gázkutató részvénytársasággal azzal a céllal, hogy annak legfőbb műszaki tanácsadója legyen zagrebi székhellyel. Ezt az állását azonban nem foglalta el, mert 1921 tavaszán a „Bitumen” az Anglo-Persian Oil Co. Ltd. érdekkörébe került, amely társaság Magyarországon megalapította a Hungarian Oil Syndicate-ot, amelynek pénzügyminiszteri engedéllyel Bóhm Ferenc lett a magyarországi vezetője és az maradt 1924 végéig, a szindikátus felszámolásáig. Ezen idő alatt is nemcsak hogy állandó összeköttetésben maradt a m. kir. pénzügyminisztérium bányászati osztályával, hanem irányította is a folyamatban levő kincstári gáz- és olajkutatásokat.

1925-től kezdve ismét átveszi a m. kir. pénzügyminisztériumban a bányászati főosztály vezetését, amelynek keretében 1935 év második feléig a kincstári fém- és szénbányászat, a földgáz és olajkutatás, a pénzverés, a fémjelzés és fémbevéltés és a soproni bányászati és erdészeti főiskola ügyeit intézi.

1925-ben tagja volt annak a bizottságnak, amely Párisban megállapította az elszakított egykori magyar területeken levő földgázmezők, földgázkutak és bányák értékét. 1926-ban résztvett a m. kir. pénzügyminisztérium képviselőjében a Madridban tartott XIV. geológiai kongresszuson.

Az iparügyi minisztériumnak 1935 július 1-én történt megszervezése után továbbra is a pénzügyminisztériumban maradt és az átadott kincstári bányászat és kutatás helyett a pénzverés, fémbevéltés, fémjelzés és főkémlőhivatal ügyeinek intézése mellett a pénzügyminisztérium összes műszaki ügyeit, az állami javak, az állami nyamda, a Wekerle állami munkástelep és Kárpátaljának 1939. tavaszán történt visszatérése óta az aknaszlatinai sóbányászat ügyeit is korán bekövetkezett haláláig vezette. Közben 1934 július 14-én

miniszteri tanácsosi címének megtartása mellett állami köszönbányászati igazgatóvá lép elő, majd 1937 június 30-án elnyeri a miniszteri osztályfőnöki címet.

Életének legkiemelkedőbb szakasza az 1907 és 1918-as évek közé esik, amikor mint a magyarországi gáz és olajkutatások legfőbb műszaki irányítója szép eredményeket ér el Erdélyben a Mezőségen, a Morvamezőn, Egbellen és a horvátországi Bujevicán.

Az Erdélyi Medencében a Kissármási 2-ik sz. fúrás által 1909-ben feltárt napi 800,000 m³ száraz gázelőfordulás magyarágzatásával kapcsolatban Bóhm Ferene vetette fel először azt a kérdést, hogy vajjon nem antiklinálisokkal kell összefüggésbe hozni ezt az óriási gázmennyiséget, úgy mint Amerikában teszik azt. Bóhm ezen felfogását 1909 tavaszán először id. Lóczy Lajos, majd 1909 őszén Böckh Hugó meg is erősítették. Önálló földtani munkálatokat Bóhm Ferene maga nem végzett az Erdélyi Medencében, de a földtani kutatások kezdetén, 1909-ben és 1910-ben, amikor műszaki feladatai megengedték, mindig esatlakozott a földtani munkálatokat végző Böckh Hugó-hoz, akit a pénzügyminisztérium Bóhm Ferene ajánlatára bízott meg a további földtani kutatások vezetésével.

1909 december 23-án a m. kir. pénzügyminisztériumból megbízást kap, hogy Herrmann Miksa selmeci főiskolai tanár, m. kir. bányatanácsos, Vnutskó Ferene m. kir. bányatanácsos és Katona Lajos mérnök társaságában utazzon az Északamerikai Egyesült Államokba és ott az északamerikai földgázelőfordulások bányászati és geológiai viszonyait tanulmányozza. E megbízatásnak 1910 május—július hó folyamán tett eleget. Amerikai utazásáról írt jelentésében Bóhm Ferene ismerteti az U. S. A. és Kanada 5 nagy gáztermő vidékét. (Appalach, Trenton-Rock, Clinton-Rock, Középső Kontinentális régió, Caddo-régió). Személyesen meglátogatta West Virginiában és Clarksburg mellett, Louisianában a Shreveport környékén levő Oil City-ben, Alabamában Fayette község környékén lévő gázkutakat. Ismerteti I. C. White antiklinális elméletét, az amerikai földgáz és kőolaj előfordulások közötti kapcsolatot. Összehasonlítja a Mezőség földgázelőfordulásait az amerikai földgázelőfordulásokkal, amelyek között csak korbeli különbségeket talál és abbéli reményének ad kifejezést, hogy Erdélyben az ismeretek mellett eelszerűen telepített fúrásokkal még nagyobb gázmezők mellett még a földgáz édestestvérét, a kőolajat is meg fogjuk találni. Néhány példában ismerteti az amerikai gázterületek nagyságát, gázszolgáltató képességét és élettartamát. Ismerteti az amerikai gázfeltárásoknál használatos pennsylvániai fúrókötéssel való fúrást, a bélésovezési és a gázlezárási módozatokat.

Amerikai tapasztalatait itthon felhasználta, de csak olyan mértékben, amilyen mértékben azok a mi magyar viszonyainkra alkalmazhatók voltak.

Nagy szerepet játszott Bóhm Ferenc az 1911. évi VI-ik törvényeikk előkészítésében. E törvényeikk szabályozza Magyarországon a földgáz és földolaj bányajogi helyzetét.

A „Földgáz Kihhasználásának Tanulmányozására Alakult Magyar Földgáz Szindikátus” részére 1913-ban írt jelentésében Clapp G. Frederick neves amerikai petróleum-geológus a következő elismerő szavakkal emlékezik meg az Erdélyi Medencében végzett munkálatokról: „Bóhm Ferenc úr és munkatársai kitűnően vezették a gázkutatót mindmáig. E mezőknek bármely távolabbi földtani kutatását Dr. Böckh-re, a gázfeltárás folytatását Bóhm úrra kellene bízni, tekintve, hogy e két úr vezetése alatt a kutatások mindedig kiváló módon folytak”.

Ennél erősebb bizonyítéka Bóhm Ferenc eredményes tevékenységének az a körülmény, hogy 1918 végén az összeomlás idejében 22 állami fúrással volt feltárva 6 gázmező, nevezetesen a kiskapusi, báznai, magyarsárosi, kissármási, mezőzáhi és a mezősámsondi. Ezeknek a kutaknak napi teljesítőképessége 2,585.000 m³ gáz volt.

Nagy szerepe volt Bóhm Ferenc-nek az erdélyi gázmezők egy részének kihalására 1916-ban alakult Magyar Földgáz Részvénytársaság megalakításában is. A világháború alatt és után tagja e vállalat felügyelő és végrehajtó bizottságának. 1931. június 5-től kezdődőleg elnökhelyettes és végrehajtó bizottsági tag e vállalatnak 1932. május 22-én történt megszűnéséig. Ez a vállalat a világháború alatt a magyarsárosi, báznai és mezősámsondi gázmezőkön még 10 gázkutatót fúrt le Bóhm Ferenc ellenőrzése mellett. A Bóhm Ferenc irányítása és ellenőrzése alatt mélyített erdélyi gázkutatók évi össztermelése 1918-ban elérte a 71,088.570 m³-t.

Ugyanezen periódus alatt 1913—1918 között 72, többnyire sekély mélységű (250 m körüli) fúrás készült el Bóhm Ferenc műszaki felügyelete alatt a Morvamezőn Egbell környékén. Ezen kutak össztermelése 1917-ben 10.393 tonna, 1918-ban az összeomlásig 8.881 tonna, kenőolaj gyártására alkalmas nyersolaj volt.

1918-ban a horvátországi Bujevicán Bóhm Ferenc legfelsőbb műszaki irányítása alatt fúrt kút éppen az összeomlás előtt tárt fel 360 m mélységben napi 256.000 m³ földgázt és 396 m mélységben összesen 10 vagon olajat.

A világháború után a Dunántúlon a budafapusztai és kurdi, az Alföldön a bajai és a legnagyobb részben Böckh Hugó és Pávai Vajna Ferenc által kijelölt hortobágyi, vérvölgyi, debreceni, karcagi, tiszaoirsi, szolnoki és tiszabereki mélyfúrások is Bóhm Ferenc irányítása alatt készültek el. Ezek a kutatófúrások nem találtak ugyan olajat, de mégis egyesek, mint a hajduszoszlói, debreceni, karcagi és szolnoki fúrások gázos melegvízszolgáltatásokkal nagy hasznára vannak az illető városoknak.

Ugyancsak Bóhm Ferenc irányítása alatt kezdődött el az 1934. évben az Alföld északi peremén az 1830.8 m mélységű tardi és

Budapest közelében 1935. április havában a 938 m mély őrszentmiklósi fúrás. Ezek egyike sem tárt fel kereskedelmi mennyiségben értékesíthető szénhidrogéneket, s egyúttal ezek voltak az utolsó fúrások, amelyeket még ő irányított. Ki kell emelnünk azt a körülményt, hogy egyes kutak nagy mélységet, 2032 métert (Hajdusoboszló II) is elértek, ami pedig a rendelkezésre álló, elavult, gyenge fúróberendezésekkel kiváló műszaki teljesítmény volt.

A földgáz- és földolaj-bányászat műszaki munkálatainál Bóhm Ferenc természetesen csak a vezetést és ellenőrzést végezte, a kivített kiváló munkatársaira bízta. Erdélyben az első fúrások vállalati fúrások lévén, azokat Thumann Henrik és Neumayer hallei gépészmérnökök vezették; a későbbi erdélyi fúrásoknál Platz Hubert német mérnök — aki később az argentiniai állami olajmezők feltárásánál játszott nagy szerepet — volt a mélyfúrási szakember, aki mellett Szmolka Nándor, Faludi Béla, Rozlozsnik András, Mazalán Pál magyar bányamérnökök és Guzman Jenő kohómérnök szereztek fúrási és egyéb üzemi gyakorlatot. A többi fúrásoknál az említett urakon kívül Schlosser Fülöp német gépészmérnök, Kahle Frigyes kohómérnök, Rössler Jenő, Faller Gusztáv és Kiss István bányamérnökök, továbbá Králik János és Ilia Miklós üzemvezetők voltak értékes munkatársai.

Bóhm Ferenc nevéhez fűződik az az ország szempontjából igen fontossá lett tény, hogy az European Gas and Electric Company 1933-ban a Dunántúlon koncessziót kapott gáz-és olajkutatásra. Főképpen az ő fáradozásainak és diplomatáknak is becsületére való ügyes sakkhúzásainak köszönhető, hogy e koncesszió létrejöhetett. Itt az az elgondolás vezette, hogy az ország abban az esetben is jól jár, ha semmit sem talál a vállalat, mert ez köteles legalább 350.000 aranydollárt kutatásokba befektetni. A Hungarian Oil Syndicate sikertelen dunántúli kísérletei után más neves magyar és külföldi geológusokkal együtt maga sem hitte, hogy a Dunántúlon számottevő eredményeket lehessen elérni és ezért a kincstári olaj és gázkutatások színhelyét Böckh Hugó korábbi elgondolásának megfélemlőleg a Nagyalföldre helyezte át. Ebben azonban erősen esalódott, mert az Eurogaseo és jogutódja a Maort saját új kutatásainak alapján még Bóhm Ferenc életében annyira számottevő eredményt ért el az olajkutatás és termelés terén, hogy Csonka-Magyarország benzinszükségletét teljesen és a többi olajféleségeket tekintélyes részben már fedezni lehetett a Dunántúlon termelt olajból. Amíg a földgáz- és olajkutatás a pénzügyminisztériumhoz tartozott, tehát 1935 nyaráig, Bóhm Ferenc volt a m. kir. pénzügyminiszter megbízott műszaki szakértője, aki az Eurogaseo kutatásait ellenőrizte. Ezen idő alatt Bóhm Ferenc nagy érdeklődéssel kísérte az Eurogaseo előzetes földtani és geofizikai kutatásait, amelyek szerző vezetése alatt állottak és az Eurogaseo első számú mihályi fúrást,

amelyet a vállalat 1935 nyarán mint hatalmas, nyersolajjal és metánnal szennyezett szénsavkutat fejezett be.

Az Eurogaseo és jogutódja, a Maort, fényes eredményei 1937-ben, tehát akkor következtek be, amikor már nem tartozott hatáskörébe a magyarországi gáz- és olajkutatás és így ő, aki megelőzőleg egész életében ebben a munkakörben működött, nem részesült a közvetlen sikerben. Ez a körülmény észrevehetően bántotta is, annak dacára, hogy az illetékes iparügyi miniszterek — Bornemisza Géza és Varga József — a budafapusztai olajmezőn tett látogatásaik alkalmával magukkal vitték őt és tanácsait meghallgatták.

A gáz- és olajkutatással kapcsolatos felelősség megosztása érdekében az 1930-ban életre keltett és gróf Teleki Pál elnöklése alatt 1935-ig működött Geológiai Tanácsadó Bizottság is Bóhm Ferenc kezdeményezésére jött létre és ő volt annak az alelnöke és ügyvezetője.

Sokoldalú tevékenységének maradandó emlékei még az összeomlás utáni időkben a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskolának Sopronban való elhelyezése és egyetemmé való fejlesztésének előkészítése, a pengőértékre való áttérés után a budapesti pénzverő megépítése és üzembehelyezése, a recski réz és aranybánya megvásárlása és üzembehelyezése, továbbá a komlói állami liász-korú szénbányászatnak jövedelmezővé való fejlesztése. A Duna, Dráva és Mura mentén 1933 és 1934 években Pantó Dezső bányatanácsos által végzett aranymosási kísérletek szintén Bóhm Ferenc nevéhez fűződnek.

Szakirodalmi működését, világos és értelmes leíróképességét az alábbi közlemények jelzik:

1. Reambuláció Csetnek és Henezkó között. A M. Kir. Földtani Intézet évi jelentése 1906. évről. — 2. Bóhm Ferenc m. kir. bányamérnök jelentése az 1910. évben megtett amerikai tanulmányútról. Nagysármás, 1910. aug. 1. — 3. A kir. kinestár által Nagysármás és Kissármás községek határán végeztetett mélyfúrások leírása. (Jelentés az Erdélyi Medenee földgáz előfordulásai közül eddig végzett kutatómunkálatok eredményeiről. I. rész). Kiadja a M. Kir. Pénzügyminisztérium. Budapest, 1941. — 4. A kissármási gázkút tömitése. (A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, 1911. évf. 6—7. sz.) — 5. A földgázkérdésről. Bányászati és Kohászati Lapok. 1916. évf. 2. sz. — 6. Ásványolaj-, földgáz- és sóbányászat. Technikai Fejlődésünk Története. 1867—1927. 712—739. oldal. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet kiadása. 1928. — 7. A földgázkérdésről. Földt. Értesítő, 1937. évf. 2. sz. — 8. Ásványolaj- és Földgázbányászat Magyarországon 1935-ig. (A Bányászati és Kohászati Lapok 1939. évi május hó 1-i 9. száma).

Legértékesebbek ezek közül „A kir. Kinestár által Nagysármás és Kissármás községek határain végeztetett mélyfúrások leí-

rása" és az 1933-ban megjelent „Ásványolaj- és Földgázbányászat Magyarországon 1935-ig” című értekezései.

B ő h m F e r e n c érdemeit legmagasabb helyen is elismerték és ez abban jutott kifejezésre, hogy 1911 április hó 6-án megkapta a Korcnás Arany Érdemkeresztet, 1931 augusztus 24-én a Kormányzó Úr Öfőméltósága megengedte, hogy legfőbb elismerése tudtul adassék és végül 1933 augusztus 18-án megkapta a II. oszt Magyar Érdemkeresztet.

Számos bizottságnak és egyesületnek volt rendes vagy választmányi tagja. A Magyarhoni Földtani Társulat rendes tagjai közé 1906-ban választotta és 1924 óta állandó tagja volt a választmány-nak. B ö e k h H u g ó-nak 1931-ben bekövetkezett halála után a budapesti műegyetemen a vegyészmérnököket vizsgáztató bizottságnak is tagja lett.

Kiváló műszaki tudásánál és érzékénél nagyobb volt igazgatói tehetsége. Erre való rátermettségét fellebbvalói korán felismerték és ezért 1907 óta mindig önálló munkakörű főnöki állásokat töltött be. Alárendelt munkatársai és fellebbvalói előtt tekintélye volt. Kívülállókkal udvarias, szellemes és megnyerő modorban érintkezett úgy, hogy azok igen nagyra becsülték.

Magánéletében sokszor zárkózott, máskor nyílt, vendégszerető, egyszerű polgári jólétet kedvelő, vallásos alaptermészetű, állatokat szerető ember volt, aki ha csak módjában állott, mindig segített azokon, akik hozzáfordultak.

Családot 1911 május 16-án, tehát abban az időben alapított, amikor már mérnöki rangban a kolozsvári m. kir. kutató bányahivatal főnöke volt. Ifjúkori sikereinek helyéhez közeleső helyről, a Kissármás melletti Kiseégről nősült és W a e h s m a n P é t e r nagybirtokos és alsólendvai L e n d v a i B e r t a leányát, E m m á t vette feleségül. E házasság harmonikus volt, két gyereke, Z o l t á n és E d i t született belőle. Családjának jólétéért mindent megtett és nem rajta múltott, hogy gyerekeit nem láthatta még életében elhelyezve.

Emlékét családjával együtt Társulatunk is megőrzi.
